

หน่วยที่

7

ทิศทางและแนวโน้มของ
รัฐประศาสนศาสตร์ในอนาคต
รองศาสตราจารย์ ดร. เทพศักดิ์ บุญยรัตพันธุ์

ทิศทางและแนวโน้มของรัฐประศาสนศาสตร์ในอนาคต

1. การจัดการภาครัฐและรัฐบาล
อิเล็กทรอนิกส์
2. ธรรมาภิบาลและการมีส่วนร่วม
ของประชาชน
3. กลไกตลาดและการบริการ
สาธารณะ

ทิศทางและแนวโน้มของรัฐประศาสนศาสตร์ที่เน้นเรื่องการจัดการภาครัฐ

1. การบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์
(Result-based Management)
2. ตัวชี้วัด (Key Performance Indicators)
3. การจัดการเชิงกลยุทธ์
(Strategic Management)
4. องค์กรเชิงกลยุทธ์
(Strategic-focused Organization)
5. การบริหารงานแบบมุ่งสมดุล
(Balanced Scorecard)
6. การเทียบเคียง (Benchmarking)
7. การจัดการคุณภาพโดยรวม
(Total Quality Management)

การจัดการภาครัฐด้วยเครื่องมือ

การบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Result-based Management) และ ตัวชี้วัด (Key Performance Indicators)

- จุดเริ่มต้นมาจากเดวิด ออสบอร์น และ เท็ด แกรเบอร์ (David Osborne and Ted Gaebler) ที่ได้ตีพิมพ์ผลงานในหนังสือเรื่อง “Reinventing Government” ในปี ค.ศ. 1992 โดยเสนอให้การบริหารภาครัฐจะต้องให้ความสำคัญต่อผลสัมฤทธิ์ของการปฏิบัติงานมากกว่าสนใจถึงปัจจัยนำเข้าและขั้นตอนการทำงาน (a results-oriented government)
- การให้ความสำคัญต่อวัตถุประสงค์และผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน (results) ที่ประกอบไปด้วยผลผลิต (output) และผลลัพธ์ (outcome) ของการดำเนินการภาครัฐ โดยนำตัวชี้วัดมาใช้ในการวัดความสำเร็จที่ผลผลิตและผลลัพธ์เป็นสำคัญ

การจัดการภาครัฐด้วยเครื่องมือ

การจัดการเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management) องค์กรเชิงกลยุทธ์ (Strategic-focused Organization) และการบริหารงานแบบมุ่งสมดุล (Balanced Scorecard)

- มาจากการจุดประกายแนวคิดของ โรเบิร์ต เอส แคปแลน และ เดวิด พี นอร์ตัน (Robert S. Kaplan and David P. Norton) ที่เห็นว่าองค์กรสมัยใหม่จะต้องเป็นองค์กรเชิงกลยุทธ์ (Strategic-focused Organization) ที่ขับเคลื่อนโดยมีวิสัยทัศน์และกลยุทธ์เชิงรุกเป็นศูนย์กลางของการจัดการเชิงกลยุทธ์
- องค์กรเชิงกลยุทธ์ จะมีลักษณะสำคัญ 5 ประการ คือ
 - 1) การกระตุ้นการเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นแก่ผู้บริหารขององค์กร
 - 2) การแปลงกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ
 - 3) การปรับการบริหารงานองค์กรให้สอดคล้องกับกลยุทธ์
 - 4) การจูงใจเพื่อให้เห็นว่ากลยุทธ์ขององค์กรถูกนำไปสู่งานประจำของทุกคน
 - 5) มีกระบวนการของการปรับปรุงกลยุทธ์อย่างต่อเนื่อง
- เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จของการเป็นองค์กรเชิงกลยุทธ์ ควรนำเครื่องมือการบริหารสมัยใหม่ที่เรียกว่า Balanced Scorecard มาใช้

การจัดการภาครัฐด้วยเครื่องมือ

องค์กรเชิงกลยุทธ์ (Strategic-focused Organization)

- 1) การกระตุ้นการเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นแก่ผู้บริหารขององค์กร
(mobilize change through executive leadership)
- 2) การแปลงกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ
(translate strategy to operational terms)
- 3) การปรับการบริหารงานองค์กรให้สอดคล้องกับกลยุทธ์
(align the organization to the strategy)
- 4) การจูงใจเพื่อให้เห็นว่ากลยุทธ์ขององค์กรถูกนำเข้าไปสู่
งานประจำของทุกคน (motivate to make strategy everyone's job)
- 5) มีกระบวนการของการปรับปรุงกลยุทธ์อย่างต่อเนื่อง
(govern to make strategy a continual process)

การจัดการภาครัฐด้วยเครื่องมือ

การเทียบเคียง (Benchmarking)

- หมายถึง กระบวนการของการระบุ การทำความเข้าใจ และการประยุกต์ ด้วยการนำเอาการปฏิบัติที่เป็นเลิศจากองค์กรต่าง ๆ ทั่วโลก เพื่อมาช่วยปรับปรุงผลการปฏิบัติงานองค์การของตนเองให้ดียิ่งขึ้น
- ความสนใจของการนำแนวคิดการเทียบเคียงมาใช้ในการบริหารภาครัฐ เกิดขึ้นนับตั้งแต่ผลงานของ เดวิด ออสบอร์น และ เท็ด แกรเบอร์ (David Osborne and Ted Gaebler) ที่ได้ตีพิมพ์ผลงานในหนังสือเรื่อง “Reinventing Government” ในปี ค.ศ. 1992 โดยมีข้อเสนอสำคัญประการหนึ่ง คือ ต้องการให้ระบบราชการมีลักษณะของการแข่งขัน (a competitive government)

การจัดการภาครัฐด้วยเครื่องมือ

การเทียบเคียง (Benchmarking)

- แนวคิดการเทียบเคียงยังเป็นแนวคิดที่ถูกบรรจุลงไปในเกณฑ์มาตรฐานการจัดการคุณภาพโดยรวม (Total Quality Management) ผ่านรางวัลคุณภาพมาตรฐานสากล เช่น The Malcolm Baldrige National Quality Award (MBNQA) ซึ่งเป็นรางวัลคุณภาพแห่งประเทศสหรัฐอเมริกาที่ถูกนำไปเป็นต้นแบบของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก โดยองค์กรที่ได้รับรางวัลมาตรฐานความเป็นเลิศในการบริหารจัดการจะต้องมีผลลัพธ์ของการดำเนินการที่สูงเมื่อเปรียบเทียบกับคู่แข่งชั้นที่อยู่ในอุตสาหกรรมหรือบริการเดียวกัน

การจัดการภาครัฐด้วยเครื่องมือ

การจัดการคุณภาพโดยรวม (Total Quality Management)

- The Malcolm Baldrige National Quality Award (MBNQA) ซึ่งเป็นรางวัลคุณภาพแห่งประเทศไทย ได้ชี้ให้เห็นจุดมุ่งหมายของการนำระบบการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์การมาใช้เพื่อจุดประสงค์หลักที่สำคัญ 3 ประการ
 1. ช่วยปรับปรุงการปฏิบัติงาน ความสามารถ และผลลัพธ์การดำเนินงานขององค์การให้สูงขึ้น
 2. ช่วยให้มีการสื่อสารและแลกเปลี่ยนข้อมูลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ
 3. เป็นเครื่องมือของการทำความเข้าใจและบริหารผลงาน รวมถึงเป็นแนวทางในการวางแผนและเรียนรู้ที่จะค้นหาโอกาสเพื่อปรับปรุงและเปลี่ยนแปลง

การจัดการภาครัฐด้วยเครื่องมือ

การจัดการคุณภาพโดยรวม (Total Quality Management)

- กำหนดเกณฑ์การบริหารจัดการเพื่อความเป็นเลิศขององค์กร
จำแนกออกเป็น 7 หมวด

หมวด 1 การนำองค์กร (Leadership)

หมวด 2 การวางแผนเชิงกลยุทธ์ (Strategic Planning)

หมวด 3 การมุ่งเน้นลูกค้า (Customer Focus)

หมวด 4 การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้

(Measurement, Analysis and Knowledge Management)

หมวด 5 การมุ่งเน้นบุคลากร (Workforce Focus)

หมวด 6 การมุ่งเน้นการปฏิบัติการ (Operations Focus)

หมวด 7 ผลลัพธ์ (Results)

ทิศทางและแนวโน้มของรัฐประศาสนศาสตร์ที่เน้นรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (e-Government)

หมายถึง การที่รัฐบาลได้นำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ โดยมีจุดประสงค์หลักเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน ความสะดวก การเข้าถึงบริการของภาครัฐ ตลอดจนการบริการด้านข้อมูลและสารสนเทศเพื่อส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ด้วยการนำอินเทอร์เน็ต และสื่ออิเล็กทรอนิกส์มาใช้เป็นเครื่องมือในการให้และแลกเปลี่ยนข้อมูลและบริการกับประชาชน ธุรกิจ และหน่วยงานภาครัฐ

ทิศทางและแนวโน้มของรัฐประศาสนศาสตร์ที่เน้นเรื่องรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (e-Government)

รูปแบบของรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์

- (1) รูปแบบภาครัฐสู่ประชาชน
(Government-to-Citizen หรือ G2C)
- (2) รูปแบบภาครัฐสู่ภาคธุรกิจ
(Government- to-Business หรือ G2B)
- (3) รูปแบบภาครัฐสู่ภาครัฐด้วยกัน
(Government-to-Government หรือ G2G)
- (4) รูปแบบภาครัฐไปหาข้าราชการและพนักงานของรัฐ
(Government-to- Employees หรือ G2E)

ทิศทางและแนวโน้มของรัฐประศาสนศาสตร์ที่เน้นเรื่อง ธรรมาภิบาล (Governance)

องค์กร ESCAP (The United Nations Economic and Social Commission for Asia and the Pacific) ได้ให้ความหมายของคำว่าหลักธรรมาภิบาล (Governance or Good Governance) ว่าหมายถึงกระบวนการของตัดสินใจและกระบวนการของการนำผลการตัดสินใจไปสู่การปฏิบัติ โดยที่ให้ความสำคัญต่อการนำฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการเข้ามาร่วมในการตัดสินใจและการนำผลการตัดสินใจไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้เป็นไปเป้าหมายที่ตัดสินใจไว้

ทิศทางและแนวโน้มของรัฐประศาสนศาสตร์ที่เน้นเรื่อง ธรรมาภิบาล (Governance)

องค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาลของ ESCAP

1. หลักการมีส่วนร่วม (participatory)
2. หลักนิติธรรม (rule of law)
3. หลักความโปร่งใส (transparency)
4. หลักการสนองตอบ (responsiveness)
5. หลักความเห็นพ้อง (consensus oriented)
6. หลักความเสมอภาค
(equity and inclusiveness)
7. หลักความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
(effectiveness and efficiency)
8. หลักการรับผิดชอบ (accountability)

ทิศทางและแนวโน้มของรัฐประศาสนศาสตร์ที่เน้นเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชน (Public Participation)

ค่านิยม 7 ประการของการมีส่วนร่วมของประชาชนที่เรียกว่า

IAP2 Core Values for Public Participation

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนจะต้องอยู่บนพื้นฐานที่ว่าประชาชนที่ได้รับผลกระทบต่อการตัดสินใจ ย่อมมีสิทธิที่จะเข้าไปเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจได้
2. จะต้องมีการขอเสนอแนะจากการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ
3. การมีส่วนร่วมของประชาชนมุ่งสนับสนุนการตัดสินใจที่อยู่บนพื้นฐานของความยั่งยืน โดยจะต้องมีการตระหนักและมีการสื่อสารความต้องการและผลประโยชน์ของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มไปยังผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ
4. ต้องค้นหาและสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกที่จะส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

ทิศทางและแนวโน้มของรัฐประศาสนศาสตร์ที่เน้นเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชน (Public Participation)

ค่านิยม 7 ประการของการมีส่วนร่วมของประชาชนที่เรียกว่า IAP2 Core Values for Public Participation

5. จะต้องค้นหาข้อมูลจากประชาชนเพื่อนำมาใช้ในการออกแบบวิธีการที่เหมาะสมที่จะส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม
6. ต้องมีการให้ข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์แก่ภาคประชาชนเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมประชาชน
7. จะต้องมีการสื่อสารให้ประชาชนทราบว่าพวกเขามีความสำคัญอย่างไรต่อผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการตัดสินใจ

ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่เสนอโดย International Association for Public Participation (IAP2)

ระดับที่ 1 การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน

(To Inform)

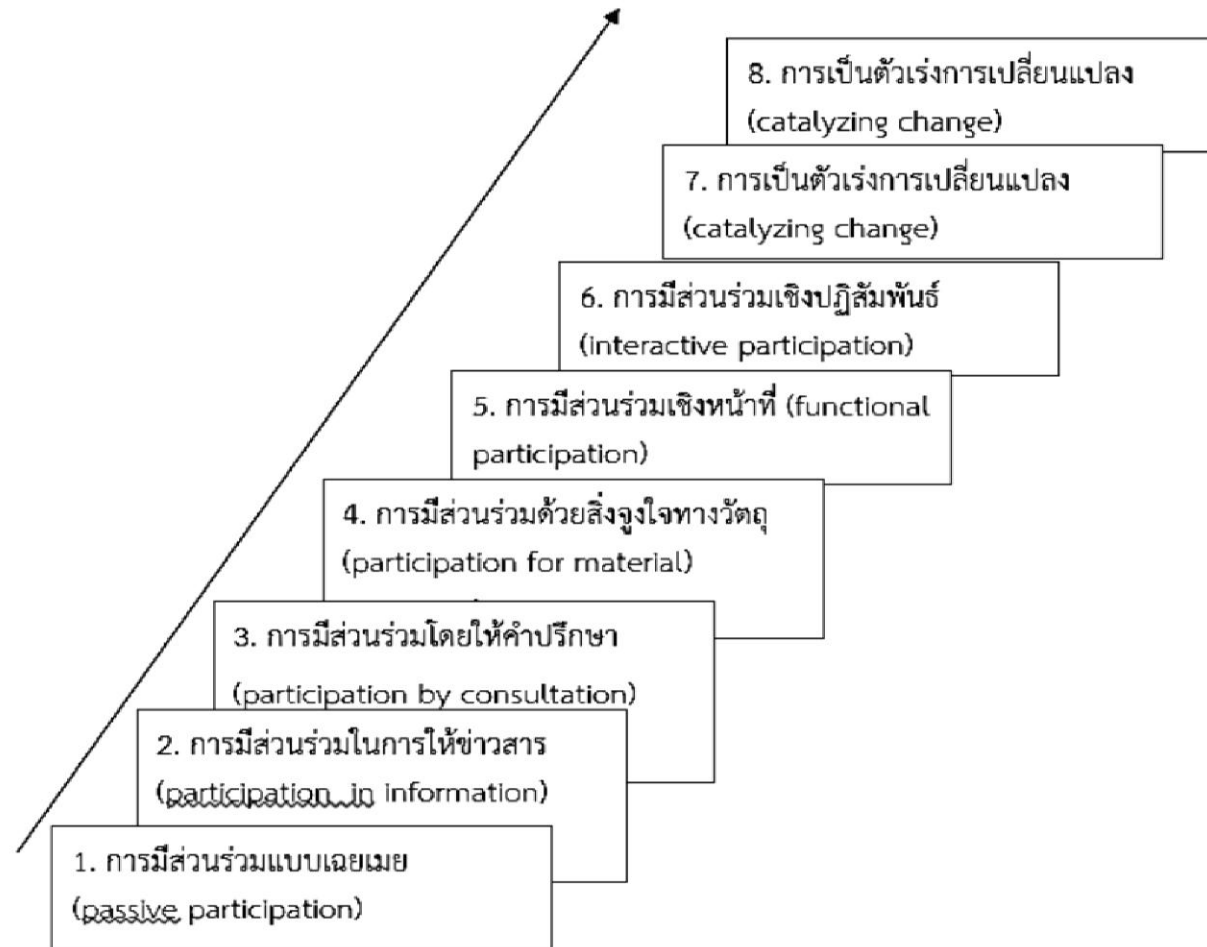
ระดับที่ 2 การรับฟังความคิดเห็น (To Consult)

ระดับที่ 3 การให้ประชาชนเข้ามาเกี่ยวข้องใน
การวางแผนและตัดสินใจ (To Involve)

ระดับที่ 4 การให้ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรม
(To Collaborate)

ระดับที่ 5 การกระจายอำนาจให้แก่ประชาชน
(To Empower)

ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่เสนอโดย International Fund for Agricultural Development (IFAD)

ทิศทางและแนวโน้มของรัฐประศาสนศาสตร์ที่เน้นเรื่องกลไกตลาด (Marketization)

- มีรากฐานมาจากแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์โดยเฉพาะแนวคิดเศรษฐศาสตร์สำนักนีโอคลาสสิก (Neo-classical Economics) และ แนวคิดเศรษฐศาสตร์สถาบัน (Institutional Economics)
- ให้ความสำคัญต่อค่านิยมเรื่องประสิทธิภาพ (Efficiency) และความคุ้มค่าทางการเงิน (Value for money)
- พยายามเรียกร้องและผลักดันให้มีการลดบทบาทและขนาดของภาครัฐลง (small government)
- เสนอให้มีการนำเอากลไกตลาด กลไกราคา กลไกการแข่งขันเข้ามามีบทบาทในการจัดสรรทรัพยากรให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
- จะต้องลดการเข้ามาแทรกแซงของภาครัฐให้มากที่สุดโดยปล่อยให้ทุกอย่างเป็นไปตามกลไกตลาด (market-based economy)
- การจ้างเหมา (outsource) ให้ภาคเอกชนมาดำเนินการแทน

ทิศทางและแนวโน้มของรัฐบาลที่เน้นเรื่อง การบริการสาธารณะ (Public Service Delivery)

1. แนวคิดการจัดการคุณภาพโดยรวม
(Total Quality Management : TQM)
2. แนวคิดเรื่องการเทียบเคียง
(Benchmarking)
3. แนวคิดเรื่องตัวชี้วัด (KPI)
4. แนวคิดเรื่องการบริหารงานแบบมุ่งสมดุล
(Balanced Scorecard)
5. แนวคิดการจัดการลูกค้าสัมพันธ์ (CRM)
6. แนวคิดเรื่องของรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์
(e-Government)

แนวคิดการจัดการคุณภาพโดยรวม (Total Quality Management : TQM) กับการบริการสาธารณะ

เกี่ยวข้องกับหมวด 3 โดยตรง คือ หมวดของการมุ่งเน้นลูกค้า โดยให้ความสำคัญต่อ 2 หัวข้อใหญ่ ๆ คือ

1. ความผูกพันของลูกค้า จะให้ความสำคัญใน 2 ประเด็น คือ

1.1 ผลลัพธ์และการสนับสนุนลูกค้า

1.2 การสร้างวัฒนธรรมที่มุ่งเน้นลูกค้า

2. เสียงของลูกค้า จะให้ความสำคัญใน 3 ประเด็น คือ

2.1 การรับฟังลูกค้า

2.2 ความพึงพอใจและความผูกพันของลูกค้า

2.3 การวิเคราะห์และใช้ข้อมูลลูกค้า

แนวคิดเรื่องการเทียบเคียง (Benchmarking) กับการบริการสาธารณะ

- เดวิด ออสบอร์น และ เท็ด แกรเบอร์ (David Osborne and Ted Gaebler) ได้ตีพิมพ์ผลงานในหนังสือเรื่อง “Reinventing Government” ในปี ค.ศ. 1992 โดยมีข้อเสนอสำคัญประการหนึ่ง คือ ต้องการให้ระบบราชการมีลักษณะของการแข่งขัน (a competitive government)
- เกณฑ์การจัดการคุณภาพโดยรวมตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งประเทศสหรัฐอเมริกา (MBNQA - Malcolm Baldrige National Quality Award) ซึ่งเป็นเกณฑ์มาตรฐานสากล ก็มีกำหนดเป้าหมายที่สำคัญประการหนึ่งขององค์กรที่มีความเป็นเลิศ คือ ความพึงพอใจของลูกค้าจะต้องดีกว่าคู่แข่งและองค์กรอื่น

แนวคิดเรื่องการบริหารงานแบบมุ่งสมดุล (Balanced Scorecard) และตัวชี้วัด (KPI) กับการบริการสาธารณะ

- โรเบิร์ต เอส แคปแลน และ เดวิด พี นอร์ตัน (Robert S. Kaplan and David P. Norton) เห็นว่า องค์การสมัยใหม่ควรจะปรับตัวไปสู่การเป็นองค์การเชิงกลยุทธ์มากขึ้น โดยจะเป็นองค์การที่ใช้เครื่องมือ Balanced Scorecard ซึ่งศูนย์กลางของกระบวนการจัดการในองค์การ
- คุณค่าที่มุมมองที่องค์การจะต้องใช้เป็นกรอบเพื่อนำไปใช้ในการตอบสนองต่อ กลยุทธ์และวิสัยทัศน์ที่องค์การได้กำหนดขึ้น จะมี 4 มุมมอง คือ
 - (1) มุมมองด้านการเงิน (Financial Perspective)
 - (2) มุมมองด้านลูกค้า (Customer Perspective) ← ตัวชี้วัด (KPI)
 - (3) มุมมองด้านกระบวนการภายใน (Internal Processes Perspective)
 - (4) มุมมองด้านการเรียนรู้และการเติบโตขององค์การ (Learning and growth Perspective)

แนวคิดเรื่องการจัดการลูกค้าสัมพันธ์ (CRM) กับการบริการสาธารณะ

Temporal and Trott เห็นว่า การจัดการลูกค้าสัมพันธ์ไปใช้ให้ประสบผลสำเร็จนั้น จะต้องมีการสร้างกลไกการทำงานขององค์กร ดังต่อไปนี้

- 1) สื่อสารอย่างต่อเนื่องระหว่างบริการหรือ Brand กับลูกค้าหรือประชาชนผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น ผ่านทางโทรศัพท์ ใช้วิธีการเผชิญหน้า ผ่านทางอินเทอร์เน็ต หรือใช้สื่อผสมหลายอย่างเข้าด้วยกัน จุดประสงค์หลัก คือ เปิดการสื่อสารที่ทำให้ลูกค้าเข้าใจได้ง่ายเพื่อมีปฏิสัมพันธ์กับองค์กร
- 2) สนใจรู้จักรายละเอียดของลูกค้าหรือประชาชนที่มาใช้บริการขององค์กรให้มาก โดยองค์กรจะต้องเก็บข้อมูลรายละเอียดของลูกค้าแต่ละคนเอาไว้
- 3) ใช้ข้อมูลลูกค้าหรือประชาชนที่มีอยู่ มาใช้ในการตัดสินใจและวางแผนการให้บริการให้เกิดประโยชน์บ่อย ๆ

แนวคิดเรื่องการจัดการลูกค้าสัมพันธ์ (CRM) กับการบริการสาธารณะ

Temporal and Trott เห็นว่า การจัดการลูกค้าสัมพันธ์ไปใช้ให้ประสบผลสำเร็จนั้น จะต้องมีการสร้างกลไกการทำงานขององค์กร ดังต่อไปนี้

- 4) หมั่นสอบถามลูกค้าหรือประชาชนผู้รับบริการถึงสิ่งที่ลูกค้าหรือประชาชนผู้รับบริการต้องการจากองค์กร
- 5) ศึกษาอุปสรรคที่สำคัญของการให้บริการของหน่วยงานที่เป็นอยู่ เพื่อหาทางแก้ไข
- 6) สร้างฐานข้อมูลลูกค้า เพื่อนำมาใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดการให้บริการลูกค้า
- 7) ต้องแน่ใจว่าเจ้าหน้าที่ที่ลูกค้าหรือประชาชนติดต่อกับ รู้ข้อมูลอย่างลึกซึ้งของลูกค้าขณะพูดคุยด้วย และพูดคุยกับลูกค้าเสมือนเพื่อนที่แสนดี

แนวคิดเรื่องรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (e-Government) กับการบริการสาธารณะ

- รูปแบบหนึ่งของรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ที่มักนิยมมาใช้ คือ รูปแบบภาครัฐสู่ประชาชน Government-to-Citizen หรือ G2C
- การนำแนวคิดรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการให้บริการสาธารณะจะทำให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนและภาคธุรกิจ อย่างน้อยที่สำคัญ 3 ประการ คือ
 - 1) ช่วยทำให้ได้รับความสะดวกในการเข้าถึงบริการของรัฐได้ทุกที่ ทุกเวลา
 - 2) ช่วยทำให้สามารถประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายเป็นอย่างมากในการเข้าถึงบริการของรัฐ รวมถึงลดเวลาการเดินทางเพื่อไปใช้บริการที่หน่วยงานภาครัฐ
 - 3) ช่วยทำให้ประชาชนและภาคธุรกิจสามารถเลือกรูปแบบข้อมูลที่ตนต้องการ (Personalized e-Services)

หน่วยที่

8

การวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์

อาจารย์ ดร.วราภรณ์ รุ่งเรืองกลกิจ

การวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์

- ความหมาย

การศึกษาหาความรู้อย่างมีแบบแผนตามวิธีวิทยาศาสตร์ เพื่อให้พบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปรากฏการณ์ต่าง ๆ ทางการบริหารภาครัฐ

- ความสำคัญ

ทางปฏิบัติ

- เครื่องมือตัดสินใจ
- ติดตาม ปรับปรุง แก้ไขปัญหา
- ปรับปรุง/พัฒนาพฤติกรรมข้าราชการ
- ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน

เชิงวิชาการ

- สร้าง/พัฒนาองค์ความรู้ ทฤษฎี สมมติฐาน
- ทดสอบองค์ความรู้

วัตถุประสงค์ของการวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์

- กรณีการวิจัยพื้นฐาน
- เพื่อสร้างองค์ความรู้ทาง รปศ.
- เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ทาง รปศ.
- เพื่อพิสูจน์ทฤษฎี หลักการ หรือกฎเกณฑ์ต่าง ๆ
- กรณีการวิจัยประยุกต์
- เพื่อองค์การ
- เพื่อการบริหาร
- เพื่อผู้รับบริการ
- เพื่อผู้ปฏิบัติงาน

ประเภทการวิจัย

- ใช้เกณฑ์การวิจัยตามศาสตร์
 - วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ
 - สังคมศาสตร์
- ใช้เกณฑ์ตามวัตถุประสงค์
 - วิจัยพื้นฐาน
 - วิจัยประยุกต์
- ใช้เกณฑ์ตามวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
 - วิจัยเอกสาร
 - วิจัยสนาม

ใช้เกณฑ์การวิจัยตามศาสตร์

วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ

การวิจัยทางเคมี ชีวะ ฟิสิกส์

สังคมศาสตร์

การวิจัยเกี่ยวกับคน พฤติกรรมคน

ใช้เกณฑ์ตามวัตถุประสงค์

การวิจัยพื้นฐาน

- จำแนกตามแบบการวิจัย
 - * เชิงทดลองแท้
 - * เชิงกึ่งทดลอง
 - * ไม่ทดลอง
- จำแนกตามวัตถุประสงค์ในการศึกษา
 - * แบบบุกเบิก
 - * เชิงพรรณนา
 - * เชิงอธิบาย
- จำแนกตามสถานที่ที่ดำเนินการวิจัย
 - * ในห้องทดลอง
 - * ในสนาม
- จำแนกตามลักษณะการวิเคราะห์ข้อมูล
 - * เชิงคุณภาพ
 - * เชิงปริมาณ

การวิจัยประยุกต์

- การวิจัยและพัฒนา
- การวิจัยเชิงสำรวจ
- การวิจัยเชิงนโยบาย
- การวิจัยเชิงประเมิน
- การวิจัยผ่านเครือข่ายสารสนเทศ
- การวิจัยในสถานที่ทำงาน

ใช้เกณฑ์ตามวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

```
graph TD; A[ใช้เกณฑ์ตามวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล] --> B[การวิจัยเอกสาร  
เป็นการวิจัยโดยศึกษา  
ข้อมูลทุติยภูมิ]; A --> C[การวิจัยจากสนาม  
เป็นการวิจัยที่ผู้วิจัย หรือผู้แทนจะ  
ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลใน  
พื้นที่ต่าง ๆ ด้วยตนเอง];
```

การวิจัยเอกสาร
เป็นการวิจัยโดยศึกษา
ข้อมูลทุติยภูมิ

การวิจัยจากสนาม
เป็นการวิจัยที่ผู้วิจัย หรือผู้แทนจะ
ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลใน
พื้นที่ต่าง ๆ ด้วยตนเอง

องค์ประกอบหลักที่เป็นพื้นฐานการวิจัย

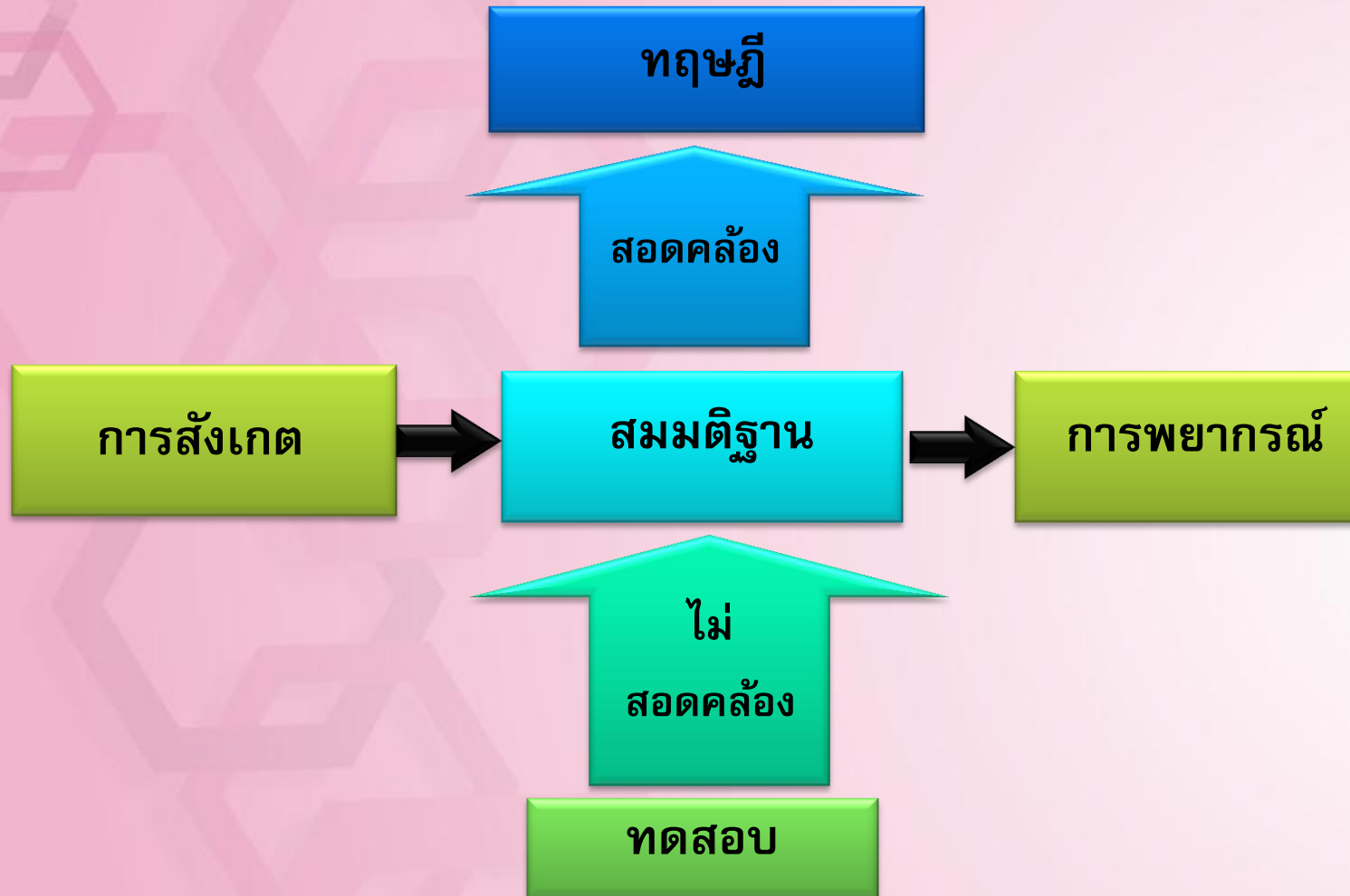
```
graph TD; A[องค์ประกอบหลักที่เป็นพื้นฐานการวิจัย] --> B(ทฤษฎี (theory)); A --> C(ระเบียบวิธีวิจัย (research methods)); A --> D(สถิติศาสตร์ (statistics))
```

ทฤษฎี
(theory)

ระเบียบวิธีวิจัย
(research methods)

สถิติศาสตร์
(statistics)

วิธีการทางวิทยาศาสตร์กับการวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์

กระบวนการวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์

1. ขั้นเตรียมการวิจัย

2. ขั้นตอนงานวิจัย

3. ขั้นนำเสนอผลการวิจัย

ขั้นเตรียมการวิจัย

1. การกำหนดปัญหาและทบทวนวรรณกรรม

- กำหนดปัญหาและตั้งชื่องานวิจัย
- ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

2. การออกแบบการวิจัย

- กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย
- กำหนดตัวแปรและนิยามปฏิบัติการ

3. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- กำหนดประชากร
- กำหนดขนาดและเลือกกลุ่มตัวอย่าง

4. การเตรียมและวางแผนเก็บรวบรวมข้อมูล

- สร้างเครื่องมือ
- ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือและปรับปรุง
- วางแผนการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนงานวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล

การสรุปผลการวิจัย

นำเสนอเสนอผลการวิจัย

การรายงานผลการวิจัย = การเขียนรายงาน

- ส่งรายงานให้แก่เจ้าของทุนวิจัย
- มอบให้ห้องสมุด หรือหน่วยงานต่าง ๆ
- นำเสนอผลการวิจัยในที่ประชุมทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง
- นำเสนอในรูปของบทความวิจัยในสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ
- นำเสนอทางอินเทอร์เน็ต

หน่วยที่

9

การวิจัยเชิงปริมาณ ทางรัฐประศาสนศาสตร์

รองศาสตราจารย์ ดร. เทพศักดิ์ บุญยรัตพันธุ์

ลักษณะสำคัญของการวิจัยเชิงปริมาณ

1. เน้นความเป็นวัตถุวิสัย (Objectivity)
2. เน้นการศึกษาที่ตัวแปร (Variables)
3. เน้นการสำรวจข้อมูลเชิงประจักษ์
(Empirical Investigation)
4. เน้นการศึกษาจากประชากรขนาดใหญ่
(Population)
5. เน้นการหาข้อสรุปทั่วไป (Generalization)

กระบวนการของการวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์

1. การกำหนดหัวข้อการวิจัย
2. การระบุปัญหาการวิจัย
3. การระบุวัตถุประสงค์การวิจัย
4. การทบทวนวรรณกรรม
5. การกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย
6. การกำหนดตัวแปร
7. การกำหนดสมมติฐานการวิจัย
8. การระบุประชากร กลุ่มตัวอย่าง และวิธีการสุ่มตัวอย่าง
9. การสร้างเครื่องมือการวิจัย
10. การเก็บรวบรวมข้อมูล
11. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ
12. การสรุปผลและการเขียนรายงานการวิจัย

1. การกำหนดหัวข้อการวิจัย

1. หัวข้อการวิจัยควรอยู่ในศาสตร์นั้น เช่น ผลสัมฤทธิ์ของการปฏิบัติราชการ ประสิทธิภาพของการนำ นโยบายไปปฏิบัติ ความสำเร็จของการให้บริการสาธารณะ การนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ เป็นต้น
2. หัวข้อการวิจัยควรสะท้อนจุดสนใจที่อยู่ในพาราไดม์ปัจจุบันของรัฐประศาสนศาสตร์
3. การเขียนหัวข้อการวิจัยจะต้องแสดงจุดสนใจของการศึกษาที่ชัดเจน เช่น
 - ความสำเร็จของการให้บริการของศูนย์การให้บริการแบบเบ็ดเสร็จ : ศึกษากรมการขนส่งทางบก
 - ปัญหาและอุปสรรคของการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเชียงใหม่ เป็นต้น

2. การกำหนดปัญหาการวิจัย

ปัญหาการวิจัย เป็นคำถามที่นักวิจัยต้องการ
ค้นหาอย่างเป็นระบบโดยใช้กระบวนการทาง
วิทยาศาสตร์

แหล่งที่มาของการกำหนดปัญหาการวิจัย

1. การทบทวนวรรณกรรมทางรัฐประศาสนศาสตร์
2. การสอบถามจากผู้รู้หรือผู้ที่มีความเชี่ยวชาญ
3. ความต้องการของหน่วยงานที่ให้ทุน
4. ความต้องการของหน่วยงานหรือองค์กร
5. ประเด็นปัญหาหลักของสังคมหรือปัญหาสาธารณะ

3. การกำหนดวัตถุประสงค์การวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์

หมายถึง การที่ผู้วิจัยได้กำหนดผลลัพธ์ที่มุ่งหวังจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปรากฏการณ์ของการบริหารรัฐกิจขององค์การภาครัฐ โดยที่กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์จะต้องกำหนดให้สอดคล้องกับปัญหาการวิจัยที่กำหนดขึ้น

ตารางที่ 9.1 ความสัมพันธ์ระหว่างการกำหนดวัตถุประสงค์การวิจัยให้สอดคล้องกับปัญหาการวิจัย

ปัญหาการวิจัย	วัตถุประสงค์การวิจัย
1. การนำนโยบายการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นไปปฏิบัติประสบผลสำเร็จอยู่ในระดับใด	1. เพื่อศึกษาความสำเร็จของการนำนโยบายการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นไปปฏิบัติ
2. มีปัจจัยใดบ้างที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพของการนำนโยบายการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นไปปฏิบัติ	2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพของการนำนโยบายการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นไปปฏิบัติ
3. ถ้าจะทำให้การนำนโยบายการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นไปปฏิบัติให้ประสบผลสำเร็จมากยิ่งขึ้น หน่วยงานที่รับผิดชอบควรกำหนดกลยุทธ์เช่นใด	3. เพื่อเสนอแนะกลยุทธ์ของการนำนโยบายการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นไปปฏิบัติ

4. การทบทวนวรรณกรรม

เป็นการศึกษาองค์ความรู้ที่ประกอบไปด้วย
แนวคิด ทฤษฎี และหลักการต่าง ๆ ตลอดจน
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในเรื่องนั้น

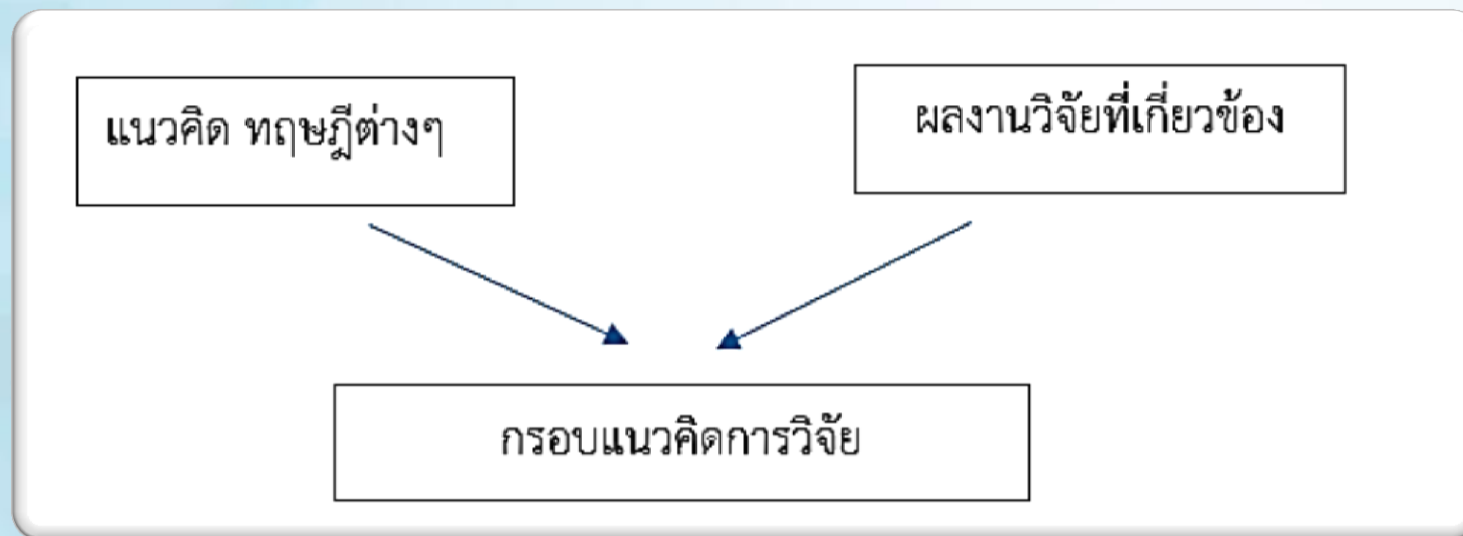
หลักการการเขียนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

จะมีองค์ประกอบที่สำคัญ 2 ส่วนที่สำคัญ ได้แก่

1. ส่วนที่เป็นแนวคิด ทฤษฎี หลักการ ที่เป็น
องค์ความรู้ (body of knowledge) ของเรื่องที่
ศึกษา
2. ส่วนที่เป็นผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5. การกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual framework)

หมายถึง การกำหนดรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามที่ผู้วิจัยต้องการที่จะนำมาศึกษาวิจัยในงานวิจัยเรื่องนั้น

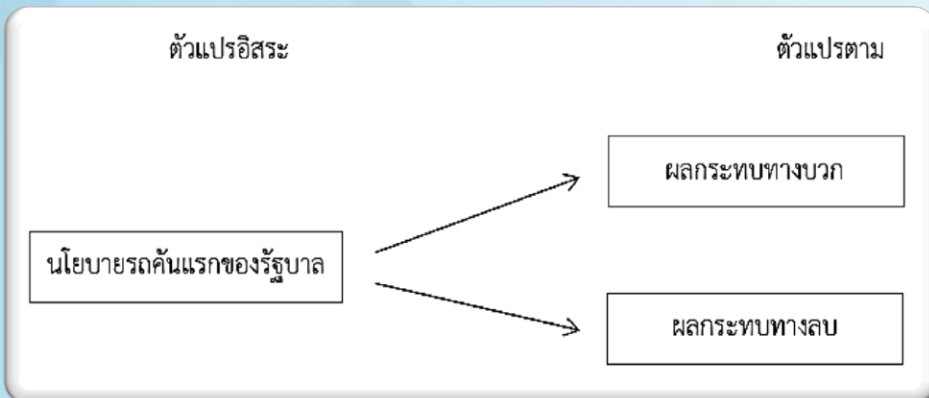
ที่มาของกรอบแนวคิดการวิจัย

การเขียนกรอบแนวคิดการวิจัยในทางรัฐประศาสนศาสตร์ที่มักพบบ่อย

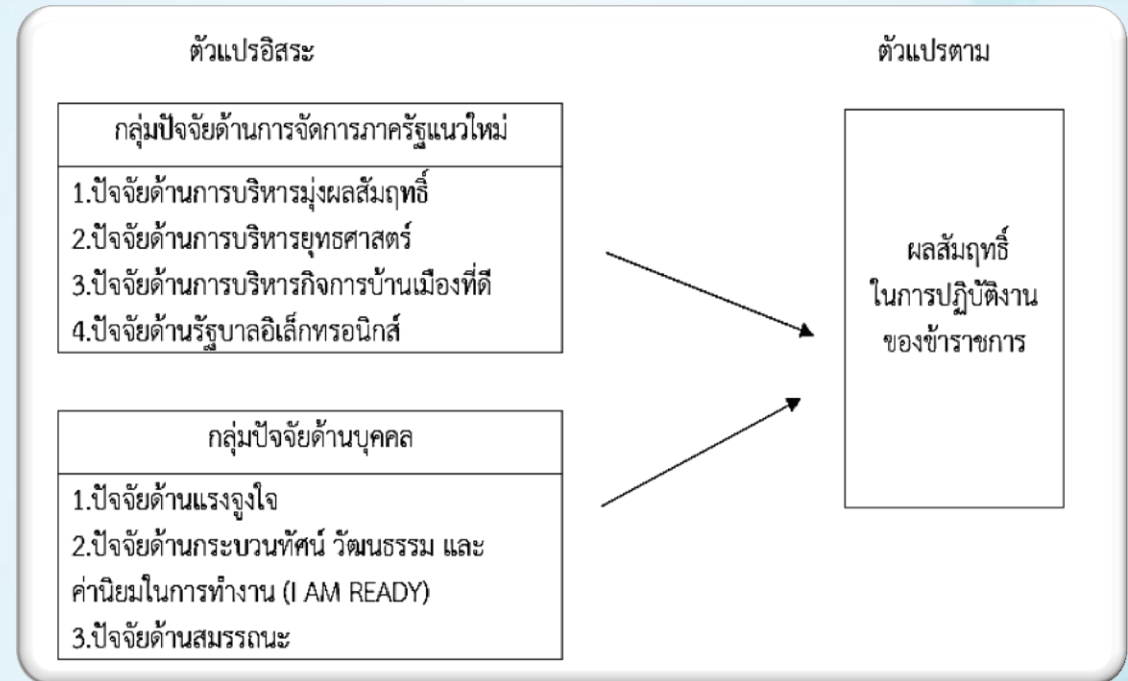
1. รูปแบบที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัยที่มีตัวแปรอิสระ 1 ตัวและมีตัวแปรตาม 1 ตัว

2. รูปแบบที่ 2 กรอบแนวคิดการวิจัยที่มีตัวแปรอิสระ 1 ตัวและมีตัวแปรตามมากกว่า 1 ตัว

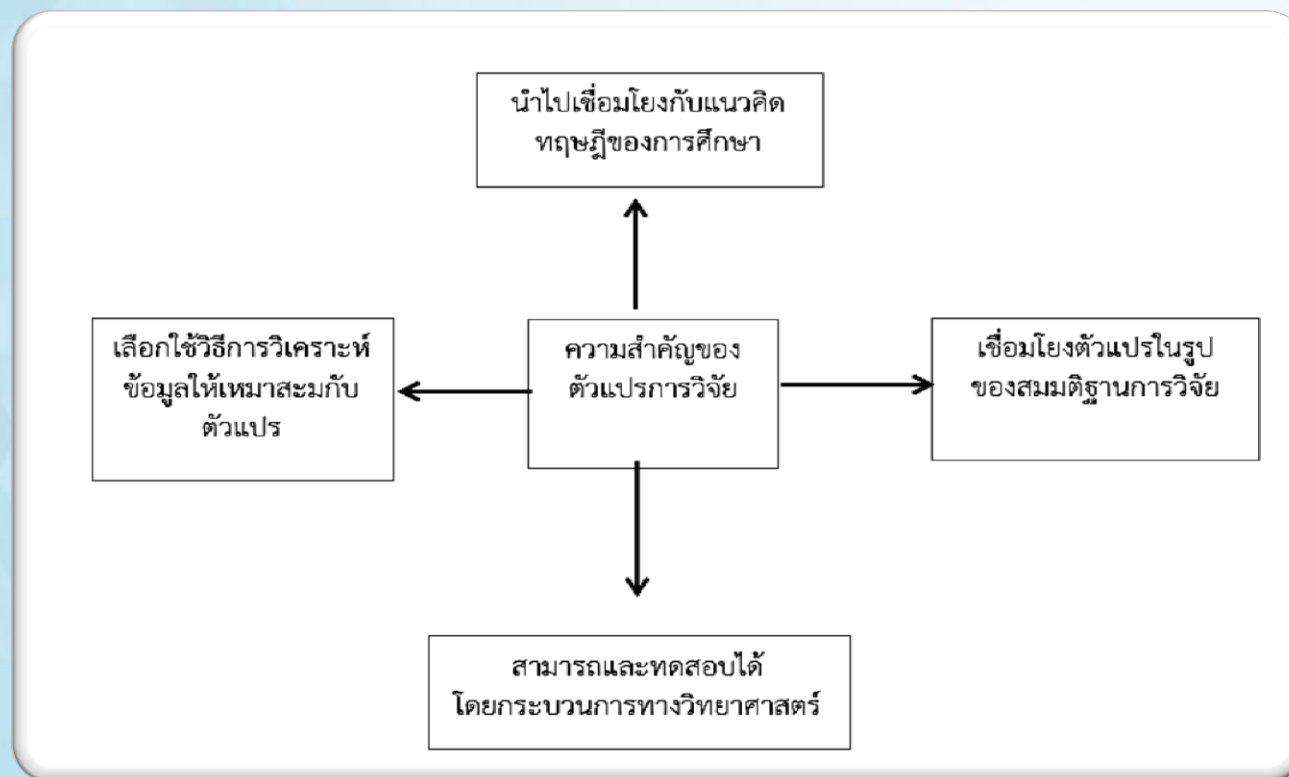
3. รูปแบบที่ 3 กรอบแนวคิดการวิจัยที่มีตัวแปรอิสระมากกว่า 1 ตัวและมีตัวแปรตาม 1 ตัว

6. การกำหนดตัวแปรการวิจัย

ตัวแปร (Variables) หมายถึง คุณลักษณะของแนวคิดที่สามารถวัดความผันแปรที่เกิดขึ้นได้

ความสำคัญของตัวแปรการวิจัย

7. การกำหนดสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย (Hypothesis) หมายถึง ข้อความที่แสดงการคาดการณ์คำตอบต่อปัญหาวิจัยอย่างเป็นระบบ เป็นเหตุเป็นผล โดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อทดสอบความจริงแท้ของสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งขึ้น

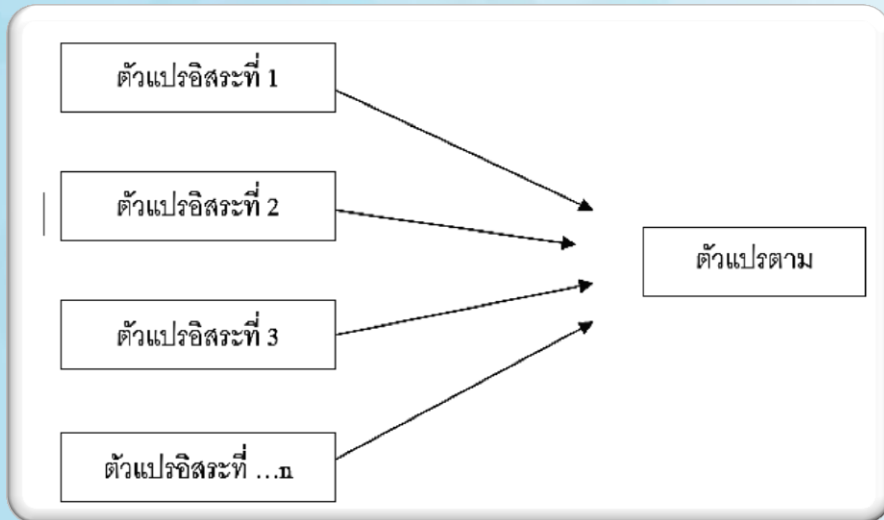
รูปแบบของการกำหนดสมมติฐานการวิจัย

1. การกำหนดสมมติฐานการวิจัยเชิงสาเหตุและผลที่มีตัวแปรอิสระ 1 ตัว และตัวแปรตาม 1 ตัว

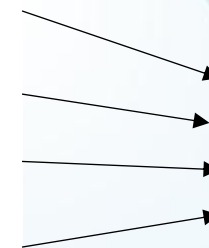

เช่น แรงจูงใจมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ของงานที่เกิดขึ้น

2. การกำหนดสมมติฐานการวิจัยเชิงสาเหตุและผลที่มีตัวแปรอิสระหลายตัวแปรและมีตัวแปรตาม 1 ตัว

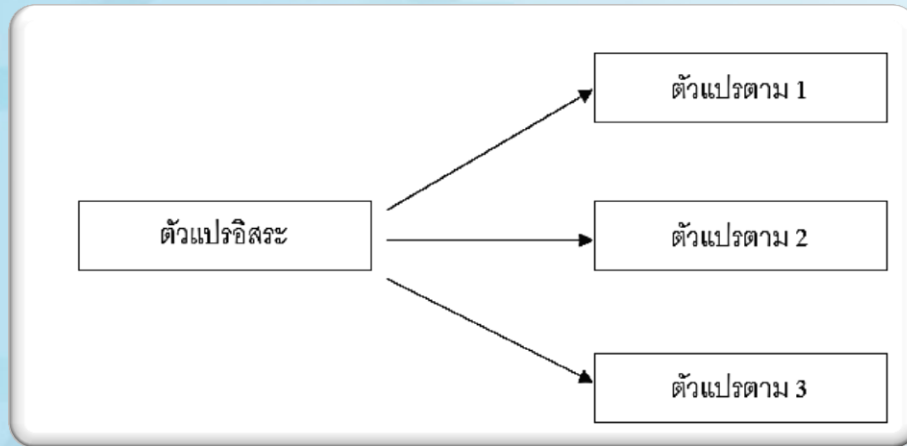
- 1.ปัจจัยด้านการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์
- 2.ปัจจัยด้านการบริหารยุทธศาสตร์
- 3.ปัจจัยด้านการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี
- 4.ปัจจัยด้านรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์

ผลสัมฤทธิ์
ในการปฏิบัติงาน
ของข้าราชการ

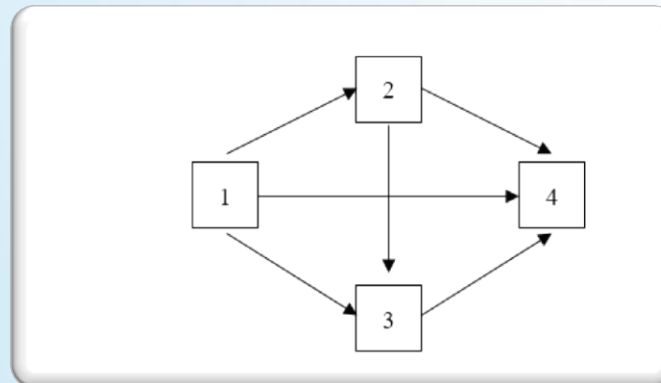
รูปแบบของการกำหนดสมมติฐานการวิจัย

3. การกำหนดสมมติฐานการวิจัยเชิงสาเหตุและผลที่มีตัวแปรอิสระ 1 ตัว และตัวแปรตามหลายตัวแปร

เช่น นโยบายรถคันแรกส่งผลกระทบต่อความพึงพอใจของประชาชน ปัญหาการจราจร ภาวะมลพิษ และการพึ่งพาน้ำมันในตลาดโลกที่เพิ่มขึ้น

4. การกำหนดสมมติฐานการวิจัยเชิงสาเหตุและผลที่มีตัวแปรอิสระหลายตัวแปรและตัวแปรตามหลายตัวแปร

8. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และวิธีการสุ่มตัวอย่าง

ประชากร (Population) หมายถึง หน่วยทั้งหมดของ
สิ่งที่ต้องการศึกษาวิจัย

1. ประชากรแบบจำกัด (finite population)
2. ประชากรแบบไม่จำกัด (infinite population)

กลุ่มตัวอย่าง (sample) หมายถึง กลุ่มที่ถูกสุ่มตัวอย่าง
ขึ้นมาจากประชากรเพื่อใช้เป็นตัวแทนของการ
ศึกษาวิจัย

วิธีการคำนวณหาขนาดของตัวอย่าง

1. การคำนวณโดยใช้สูตร
2. การใช้ตารางสำเร็จรูป

วิธีการคำนวณหาขนาดของตัวอย่างโดยใช้สูตร

สูตรของทาโร ยามาเน (Taro Yamane)

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

๕ คือ ความคาดเคลื่อนของการเลือกตัวอย่าง

N คือ ขนาดของประชากร

๘ คือ ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

ตัวอย่าง ในการสำรวจความคิดเห็นของข้าราชการครูของจังหวัดหนึ่งต่อการโอนบุคลากรไปสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถ้าในจังหวัดที่ทำการวิจัยนั้นมีจำนวนข้าราชการครู คือ 12,500 คน โดยผู้วิจัยต้องการทดสอบ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95 % อยากทราบว่าผู้วิจัยจะต้องกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็นเท่าใด

$$\begin{aligned} n &= \frac{12,500}{1 + 12,500 (0.05)^2} \\ &= \frac{12,500}{1 + 12,500 (0.0025)} \\ &= \frac{12,500}{1 + 31.25} \\ &= \frac{12,500}{32.25} \\ &= 387.60 \end{aligned}$$

ดังนั้น กลุ่มตัวอย่าง (n) ควรจะมีจำนวนเท่ากับ 388 คน

วิธีการคำนวณหาขนาดของตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูป

ตารางการคำนวณหาขนาด
กลุ่มตัวอย่างของเคิร์คกีและมอร์แกน

ประชากร	ขนาดของกลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร	ขนาดของกลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร	ขนาดของกลุ่ม ตัวอย่าง
10	10	220	140	1200	291
15	14	230	144	1300	297
20	19	240	148	1400	302
25	24	250	152	1500	306
30	28	260	155	1600	310
35	32	270	159	1700	313
40	36	280	162	1800	317
45	40	290	165	1900	320
50	44	300	169	2000	322
55	48	320	175	2200	327
60	52	340	181	2400	331
65	56	360	186	2600	335
70	69	380	191	2800	338
75	58	400	196	3000	341
80	66	420	201	3500	346
85	70	440	205	4000	351
90	73	460	210	4500	354
95	76	480	214	5000	357
100	80	550	226	7000	364
120	92	600	234	8000	367
130	97	650	242	9000	368
140	103	700	248	10000	370
150	103	750	254	15000	375
160	113	800	260	20000	377
170	118	850	265	30000	379
180	123	900	269	40000	380
190	127	950	274	50000	381
200	132	1000	278	75000	382
210	136	1100	285	100000	384

วิธีการสูมตัวอย่าง

วิธีการสูมตัวอย่างแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. การสูมตัวอย่างแบบไม่ใช้ความน่าจะเป็น

- 1.1 การสูมตัวอย่างแบบบังเอิญหรือตามความสะดวก
- 1.2 การสูมตัวอย่างแบบเจาะจง
- 1.3 การสูมตัวอย่างแบบโควตา
- 1.4 การสูมตัวอย่างแบบสโนว์บอลหรือแบบลูกโซ่

2. การสูมตัวอย่างแบบใช้ความน่าจะเป็น

- 2.1 การสูมตัวอย่างอย่างง่าย
- 2.2 การสูมตัวอย่างแบบระบบ
- 2.3 การสูมตัวอย่างแบบชั้นภูมิ
- 2.4 การสูมตัวอย่างแบบกลุ่ม
- 2.5 การสูมตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน

9. เครื่องมือการวิจัย

1. แบบสอบถาม (Questionnaire)
2. แบบสัมภาษณ์ (Interview)
3. แบบบันทึก (Memo)
4. แบบสังเกตการณ์ (Observation)
5. การสนทนากลุ่ม (Focus Group)

10. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

การเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยที่นักวิจัยจะต้องเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกตการณ์ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยที่นักวิจัยไปเก็บรวบรวมจากแหล่งอื่นมาใช้ต่อ เช่น ข้อมูลความจำเป็นขั้นพื้นฐาน (จปฐ.) ของหมู่บ้านที่กระทรวงมหาดไทยเก็บไว้ รายได้และหนี้สินของครัวเรือนที่แต่ละจังหวัดเก็บไว้ เป็นต้น

11. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

1. สถิติเชิงพรรณนา

ใช้กับการบรรยายคุณลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง สถิติที่นิยมใช้ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. สถิติเชิงอนุมาน

ใช้กับการวิเคราะห์เพื่อทำการสรุปผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยที่นักวิจัยได้กำหนดขึ้น โดยนำมาแปลผลตามเกณฑ์ของสถิติเชิงอนุมาน เช่น Chi-Square, t-Test, F-test, Pearson Correlation, การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) เป็นต้น

12. การสรุปผลและการเขียนรายงานการวิจัย

บทที่ 1 บทนำ

บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 ระเบียบวิธีการวิจัย

บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 5 การสรุปผลและข้อเสนอแนะ

หน่วยที่

10

ประชากรและการสู่มั่วอย่าง

อาจารย์ ดร.จำเนียร ราชแพทยาคม

ประชากรในการวิจัยรัฐประศาสนศาสตร์

- ความหมาย : หน่วยที่นำมาใช้ในการศึกษาซึ่งอาจจะเป็น
กลุ่มบุคคล บุคคล องค์กร ระบบราชการ วัฒนธรรม ฯลฯ
หรือแม้กระทั่งข้อมูลตัวเลขที่มีคุณสมบัติตรงตาม
วัตถุประสงค์ของผู้วิจัย

- ประเภทของประชากร
 - ประชากรที่มีจำนวนนับได้
 - ประชากรที่มีจำนวนนับไม่ได้

กลุ่มตัวอย่าง

ความหมาย

ส่วนหนึ่งของประชากรที่ผู้วิจัยเลือกมาเป็นตัวแทนในการศึกษาวิเคราะห์และหาข้อสรุปเกี่ยวกับประชากร โดยที่กลุ่มตัวอย่างที่เลือกควรมีลักษณะที่เป็นตัวแทนที่ดีของประชากรด้วย

ลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่ดี

1. เป็นตัวแทนที่ดีของประชากร
2. ต้องให้ข้อมูลที่ต้องการได้โดยมีความคลาดเคลื่อนน้อยที่สุด
3. สามารถให้ข้อมูลตามต้องการโดยเสียค่าใช้จ่ายน้อยที่สุดหรือมีประสิทธิภาพ
4. มีขนาดที่พอเหมาะ
5. เชื่อถือได้
6. มีความคล่องตัว

กระบวนการสัมมนาตัวอย่าง

1. พิจารณาวัตถุประสงค์ ขอบเขตและ
ปัญหาของการวิจัย
2. กำหนดประชากร
3. กำหนดกรอบตัวอย่าง
4. กำหนดวิธีสัมมนาตัวอย่าง
6. ดำเนินการสัมมนาตัวอย่าง

ประโยชน์ของการสู่มตัวอย่าง

1. ประหยัด เวลา แรงงาน และค่าใช้จ่าย
2. ช่วยทำให้เก็บข้อมูลได้กว้างขวางและลึกซึ้ง
3. ช่วยให้การวิจัยมีความเป็นไปได้มากขึ้น

การสู่มั่วอย่างโดยไมใช้ความน่าจะเป็นทำได้ 3 วิธี คือ

1. การสู่มั่วแบบบังเอิญ
2. การสู่มั่วตามโควต้า
3. การสู่มั่วตามวัตถุประสงค์ หรือ เเจาะจง

การสุมตัวอย่างโดยใช้ความน่าจะเป็น

1. การสุมแบบง่าย
2. การสุมแบบมีระบบ
3. การสุมแบบชั้นภูมิหรือแบ่งชั้น
4. การสุมแบบกลุ่ม
5. การสุมแบบหลายขั้นตอน

ข้อควรพิจารณาเกี่ยวกับการสุ่มตัวอย่าง

- ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง

คือค่าสถิติที่แสดงถึงความแตกต่างระหว่างค่าที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างกับค่าที่ได้จากประชากร ซึ่งความคลาดเคลื่อนมี 2 ประเภทคือ

- ความลำเอียงของการสุ่ม
- ความคลาดเคลื่อนจากการสุ่ม

- การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

- การคำนวณโดยใช้สูตร
- กำหนดขนาดเองตามความต้องการของผู้วิจัย
- การใช้ตารางสถิติ

ขนาดของกลุ่มตัวอย่างขึ้นกับ

- จุดมุ่งหมายของการสุ่มตัวอย่าง
- ทรัพยากรและเวลา
- ลักษณะงานวิจัย
- ลักษณะของประชากร

END

หน่วยที่

15

การประยุกต์ใช้แนวคิดและผลการวิจัย
ทางรัฐประศาสนศาสตร์

รองศาสตราจารย์ ดร.สุพร เสียนสลาย

การประยุกต์ใช้แนวคิดและผลการวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์

1. การประยุกต์ใช้ **แนวคิดทางรัฐประศาสนศาสตร์**
ในการบริหารรัฐกิจ
2. การประยุกต์ใช้ **ผลวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์**
ในการบริหารรัฐกิจ

การประยุกต์ใช้แนวคิดทางรัฐประศาสนศาสตร์

1. เราเรียนแนวคิดรปศ.ทำไม เพื่ออะไร
(ผลผลิต ผลลัพธ์ที่ต้องการคืออะไร)
2. แนวคิดทางรัฐประศาสนศาสตร์ที่เรียนมามีอะไรบ้าง
3. เรานำแนวคิดรปศ.ที่เรียนไปใช้ในการบริหารรัฐกิจได้อย่างไรบ้าง
4. การใช้แนวคิดรปศ.มีปัญหาอุปสรรคหรือไม่

แนวคิดทางรัฐประศาสนศาสตร์

- **ทฤษฎี**ของนักวิชาการต่าง ๆ ที่เรานำมาเรียน
 - ทฤษฎีระบบราชการของWeber
 - ทฤษฎีการจัดการของ Taylor / ของ Mayo
 - ทฤษฎีของคนอื่น ๆ
- **หลักการ/แนวทาง**ในการบริหารรัฐกิจ
 - หลักการวางแผน การตัดสินใจ ฯลฯ
 - แนวทางศึกษานโยบายสาธารณะ

1. เราเรียนทฤษฎีรูปศ.พวกนี้ทำไม?

- วัตถุประสงค์ของการเรียนทั่วไป : ให้รู้ให้จำ ให้เข้าใจสิ่งที่เรียน นำสิ่งที่เรียนไปใช้ได้ นำไปใช้คิด (เชิงสังเคราะห์ เชิงวิเคราะห์ ประเมินค่า) ได้
- คิดวิเคราะห์ : แยกแยะ เป็นส่วนประกอบ ย่อย ๆ เพื่อให้เข้าใจ มองเห็นปัญหา
- คิดสังเคราะห์: สรุปรู บวนนาการสิ่งที่เห็นเป็น ข้อค้นพบใหม่ได้

คิดได้คิดเป็นแล้ว จะได้ประโยชน์อะไร

- เป้าประสงค์ของการเรียนแนวคิดตรรกศ.
 - พรรณนา/บรรยาย(describe)ปรากฏการณ์ได้
 - เกิดอะไรขึ้น อย่างไร(What and How)
 - อธิบาย (Explain) : ทำไมเป็นเช่นนั้น(Why)
 - ชี้แนะเพื่อแก้ปัญหา (Prescribe) : how to solve the problem

สรุปเราเรียนทฤษฎีรูปศ.เพื่อ

1. ให้ผู้เรียนได้รู้ได้จดจำและเข้าใจแนวคิดรูปศ.
2. ผู้เรียนสามารถนำแนวคิดเหล่านี้ไปวิเคราะห์ / สังเคราะห์ปรากฏการณ์ในการบริหารรัฐกิจได้ เป็นระบบ ถูกต้อง
3. **บรรยายสภาพ**ของการบริหารรัฐกิจได้ **อธิบาย**ได้ **ชี้แนะ**เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาได้

2. ทฤษฎีรูปศ.ที่เราเรียนมามีอะไรบ้าง?

- นักวิชาการหลายคนพยายามจัดกลุ่มความรู้
- นิยมจำแนกตามกระบวนทัศน์หรือพาราไดม์ (paradigm) ที่เปลี่ยนแปลงไป(ในแต่ละช่วงเวลา)
 - พาราไดม์ : มุมมองต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่มีรากฐานมาจากความคิด ความเชื่อ แนวคิดเชิงทฤษฎีกลุ่มหนึ่ง
- พาราไดม์เปลี่ยน ความคิด สิ่งที่มองเห็น และการกระทำก็จะเปลี่ยนแปลงไปด้วย

3. เรานำทฤษฎีรปศ.ไปใช้ได้อย่างไร?

- ลักษณะของทฤษฎีรปศ.ที่เรียนมา
 - **ทฤษฎีเชิงเนื้อหา** : บอกแนวทางในการจัดการบริหารโดยตรง นำไปใช้ได้ทันที ส่วนมากเป็นแนวคิดก่อน ยุค New Public Administration
 - เช่น หลักการบริหาร ทฤษฎีดั้งเดิม ฯ
 - **ทฤษฎีเชิงวิธีการ(เครื่องมือ)** : ไม่บอกแนวทางการจัดการโดยตรง แต่บอกกระบวนการแสวงหาวิธีการ เช่น ทฤษฎีการตัดสินใจ ทฤษฎีระบบ

ผู้ใช้แนวคิดหรือทฤษฎี รปศ. เป็นใคร

- **ผู้บริหารองค์การ**
- **ลักษณะการใช้**
 1. นำองค์การไปสู่เป้าหมาย (วางแผน นำแผนไปปฏิบัติ ติดตามและ ประเมินผล หรือ PDCA)
 2. จูงใจคนทำงาน
 3. ตัดสินใจ

ผู้ใช้แนวคิดหรือทฤษฎี ropic. เป็นใคร

- ผู้ปฏิบัติงาน : งานวิชาการ +งานปฏิบัติการ

- ลักษณะการใช้

1. งานวิชาการ : วิเคราะห์ สังเคราะห์ปรากฏการณ์
บริหารรัฐกิจ (รวมถึงการติดตามประเมินผล)

ให้ข้อชี้แนะต่อผู้บริหาร/ผู้ปฏิบัติงานทั่วไป

2. งานปฏิบัติการ : ขึ้นกับลักษณะงาน เช่น
การวางแผนงานโครงการ การประเมินผล

4. การใช้ทฤษฎี ropic. มีข้อจำกัดอะไรบ้าง?

1. ความหลากหลายของแนวคิดทางropic.
2. ความขาดแคลนทฤษฎีropic.ที่เหมาะสมกับสังคมไทย
3. มุมมองความเป็นศาสตร์/ศิลป์ของการบริหาร
4. ข้อจำกัดจากการเรียนการสอนropic.

การใช้ผลการวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์

1. ในเชิงวิชาการ

- ตีพิมพ์/เผยแพร่ในวงวิชาการ
- เป็นบทเรียนรปศ.ใช้สอน
- ใช้เป็นฐานสำหรับการวิจัยพื้นฐาน

2. ในการบริหารรัฐกิจ : เพื่อแก้ไขปัญหา
เพื่อการตัดสินใจ พัฒนาระบบงาน/โครงการ
ควบคุมการทำงาน

ปัญหาอุปสรรคในการใช้ผลการวิจัย รปศ.

1. ปัญหาคุณภาพผลงานวิจัย

- ผลวิจัยไม่ตรงกับความต้องการ
- งานวิจัยใช้เวลานาน
- เข้าใจยาก

2. ปัญหาจากสภาพการทำงานราชการ

- ตั้งรับ(Reactive)/แก้ปัญหเฉพาะหน้า
- ทำงานไม่เน้นระบบ
- ทำงานภายใต้ข้อจำกัดของกฎหมาย

ข้อควรพิจารณาในการนำผลวิจัยไปใช้

1. ความจำเป็นในการใช้ผลการวิจัย

- ไม่ต้องใช้ทุกกรณี
- ใช้กรณีข้อมูลข่าวสารไม่เพียงพอ

2. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ใช้ผลวิจัย

- ผู้ถูกวิจัย / ผู้ใช้ผลวิจัย : ร่วมจัดทำโครงการ ให้ข้อมูลร่วมทำวิจัย ร่วมลงทุน ร่วมนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์

การตรวจสอบคุณภาพงานวิจัย

- พิจารณาความถูกต้อง สมบูรณ์ของกระบวนการวิจัย(ทุกขั้นตอน)
 - ขั้นตอนวางแผนวิจัย
 - ขั้นตอนลงมือดำเนินการวิจัย
 - ขั้นตอนการเขียนรายงานผลวิจัย

การส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากผลการวิจัย

- ให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากผลวิจัย
- งานวิจัยควรมาจากความต้องการของ
นักบริหารและองค์กร
- ควรมีการจัดสัมมนาเผยแพร่ผลการวิจัย
- การจัดตั้งธนาคารข้อมูลวิจัย
- การจัดตั้งศูนย์รวบรวมผลวิจัย